

Overzicht afstamming Behaeghe en naam-varianten

Bij Clement was het mogelijk te vertrekken vanuit 1 stam, hier niet, om meerdere redenen.

- Er zijn vele tientallen varianten voor de familienaam, zonder dat die varianten steun geven voor de verwantschap, want voor 1800 werd de schrijfwijze zeer lokaal bepaald, soms bijna willekeurig, per ambtenaar.
- Op sommige tijden waren er, in bepaalde gemeenten zoals Armentiers of Hollebeke, zeer veel personen met die naam. Tegelijk waren er veel met dezelfde voornaam, en/of zelfde beroep.
- Dan is er plots in die streek een catastrofale ineenstorting van de lakenindustrie, als gevolg van hevige strijd protestant-katholiek en 80-jarige oorlog. Er is plotse emigratie, en uiteraard heb je elders het opduiken van de naam, meestal zonder notitie van herkomst, zoals in Moorsele, onze tak.

Er was dus werk om eerst zoveel mogelijk stukjes te verzamelen, om dan te puzzelen. Zo konden we toch wel een aantal parallelle stammen uitwerken (zie menu 'stambomen': stammen met B*). Daarna bleven nog heel wat 'losse' families. Wel was er een duidelijk convergentie naar Armentiers, zonder daar een gemeenschappelijke stamvader te vinden. Maar die zal dan wel erg oud zijn... Nu wat concreter:

- 1) **Naam-varianten.** De schrijfwijze van de naam werd zoals gezegd sterk lokaal beïnvloed, o.a. taal (Fr-VI) of dialect (kortrijks of Iepers). Daarenboven moet je steeds rekening houden met de vervelende gewoonte van de Franse genealogen om voor- en familienamen niet te noteren als zoals ze in de akte staan, wel volgens de eigentijdse schrijfvorm. Maar ook de akten spellen variaties voor éénzelfde persoon, ambtelijk genoteerd vanuit een gesproken woord. De oudste vorm die we in akten vonden was 'Behaghele'. Vanuit die naam trachten we de andere vormen te resumeren:

Beha(e)g(h)ele → Beha(e)g(h)el (westen van Wervik) → Bag(h)el (eerder zeldzaam, verspreid)

→ Beha(e)gle (zuiden van Wervik, denk Rijsel, lokaal Risle uitgesproken)

→ Beha(e)g(h)e (oosten van Wervik) → Ba(e)g(h)e

→ Behague (Franse invloed)

→ Behage (Nederland; onverschillig de oorspronkelijke naamvorm)

→ Beharel(le) → Beha(e)r, zelfs Bejar

→ Beare(z), Beaze, Beatse

Diverse: Bea... ipv. Beha..., frequent in Frans gebied; idem voor Bé... , met accent

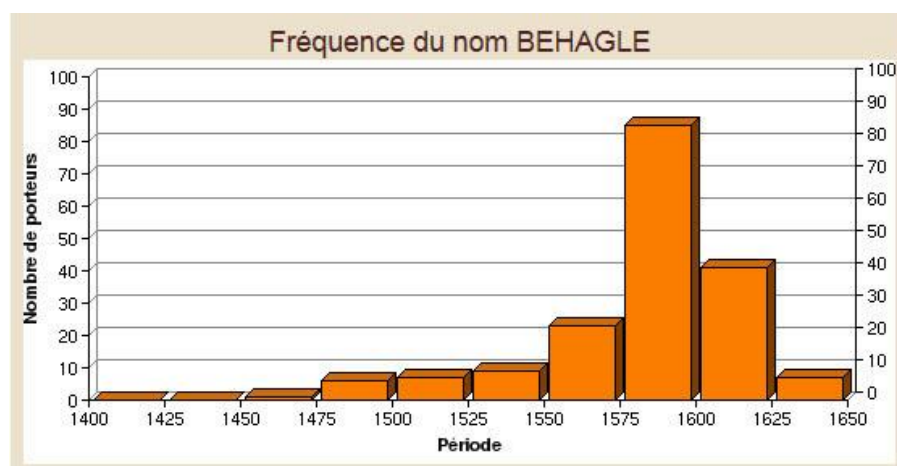
Ba... ipv Be... (in westhoek werd be... uitgesproken als ba...; zo ook begun → bagein; Belle → Balleul

sporadisch: toevoegsel -s bv Bagels. Die -s is vaker een 'genitief': zoon of dochter van ...; dan weglaten

NB: 'behaeghen' betekent in het middelnederlands 'afsluiten met haag' (cf. oudduits 'behegen')

- 2) **Opbouw 'stammen'.** Na het puzzelen, hebben we **twee oude stammen**, die teruggaan tot zowat 1400, beide opklimmend naar Armentiers: **Pieter** en **Thibault** (onze stam, met >2800 gegeven afstammelingen); een derde grote stam begint een eeuw later met **Christiaen** vanuit Belle. Daarnaast zijn er een aantal kleinere stammen, waarvan de oudste leden ook verwijzen naar Armentiers of directe omgeving. Sommige stappen hierbij blijven eerder 'meest waarschijnlijk' ipv. 'zeker'; wel wordt er gemeld waar onzekerheid blijft.

Opm. Ik ken 1 andere Behaghel (stam Belle) met DNA-onderzoek. Vergeleken met mijn DNA, is er duidelijk verwantschap, maar de bestaande verschillen bewijzen dat de gemeenschappelijke voorvader heel wat meer dan 500 jaar ouder moet zijn. Het lijkt wel een zeer oude familienaam te zijn, vermoedelijk met één gemeenschappelijke voorvader, ca 1400?.

- 3) Beha(e)ghe(le) te **Armentiers**: Volgens 'Planète généalogique, Fragments généalogiques d'Armentières' is de naam 'Behagle' de meest voorkomende patronym te Armentiers: in gans de periode 1320-1707, werden 158 dragers geteld, binnen de beschikbare documenten. Opmerkelijk is de opvallende piek tussen 1575 en 1600; daarna is er een snelle daling en valt het aantal op nul dragers in 1642.

Behagle=verzameling van alle Behaghel en varianten

Er is dus een sterke **emigratie** gebeurd vanuit Armentiers, rond 1600, in feite iets vroeger begonnen. Oorzaak is grotendeels religieus. Het is bekend dat rond 1550 diverse Behaghels te Armentiers openbaar protestants waren; betaalden mee voor de bouw van een protestantse kerk (Luthers?). Na de beeldenstorm van 1566, opgezet door harde calvinisten, heeft de inquisitie sterk toegeslagen, waarbij een aantal Behaghels gevlucht zijn of verbannen en geconfisqueerd. Ook de sterke achteruitgang van de economie speelde mee: de Behaghels, katholieken en geuzen, waren sterk betrokken in de lakenhandel, die toen een *débaclé* kende. de godsdienststrijd en de Franse invallen (80-jarige oorlog) vernielden die handel quasi totaal in gans het Westkwartier. Rond 1700 was er nog een laatste golf emigratie van protestante Behague, nu naar Zeeuws-Vlaanderen, en er Behage werden.

- 4) **Ontwikkeling nadien.** De stam Peter was al vroeg genesteld in Antwerpen, lakenhandel. Die tak vertrok naar **Oudenaarde** (tapijtweverij) en naar Frankrijk, waar een afstammeling geadeld is tot graaf, voor zijn bijdrage tot de vernieuwing van de Franse Landbouw. Een tak van stam Thibault trok naar **Frankenthal**, en kende van daaruit ook een mooie vertakking. Ook de stam Belle ontwikkelde goed, in stedelijk Frankrijk. Andere takken die in meer **rurale dorpen rond Armentiers** waren beland (Frans-Vlaanderen en Zuid-WestVlaanderen), evolueerden minder goed. Zij kwamen, samen met het ganse gebied in een **moeilijke periode** terecht. Na de godsdienststrijd, was er een lange periode van quasi permanente oorlogstoestand (met veel leed vooral op het platteland, zie op menu 'Spaanse periode'). En na een korte Oostenrijkse rust, was het weer hetzelfde. Zo ook onze tak die rond 1600 naar **Moorsele** kwam: de eerste Behaeghe-begraafenis aldaar was een luxe begraafenis, maar meteen was ook de luxe begraven. Pirenne noemde die periode in de westhoek de slechtste periode uit de 'Belgische' geschiedenis.
 - 5) Pikken we in op het einde van die periode, met **Jan-Andries Behaeghe**, mijn bet-over-grootvader. Hij was weeskind, ongeletterd, ongeschoold, werd verplicht soldaat voor Napoleon (conscriptie), maar deserteerde 2X, leefde 8 jaar ondergedoken; hij veranderde in zijn leven liefst 7X van nationaliteit, zonder van domicilie te veranderen. Maar na de val van Napoleon, 1815, herpakte hij zijn leven: huwde, had 9 kinderen, alle geschoold, en had zeker 34 kleinkinderen, waarvan de jongste **Aimé Behaeghe** is, waarvan je de biografie kunt lezen, vanaf het menu van de site.
 - 6) Wanneer je het verloop van de **stam Behaeghe vergelijkt met de stam Clement**, dan zijn beide in alles tegengesteld. Maar in 1924 huwden Gerard Behaeghe en Genoveva Clement, onderwijzer X onderwijzeres, mijn vader en moeder.
-